

Jaargang **15**, nr. **1**
verschijnt **2-maandelijks**

P 309141

januari—februari
2014

afgiftekantoor:
8020 Oostkamp 1

DEZE NIEUWSBRIEF WORDT
BEDEELD AAN ALLE LEDEN
VAN DE HEEMKUNDIGE
KRING. INTERESSE?

CONTACTEER SEBASTIAN
VANDE GINSTE
(050) 84 13 16

LID WORDEN?
EENVOUDIG, JE STORT 9 EURO
(ERE-LEDEN: 18 EURO)
OP REKENING
BE39 7380 0147 4119
VAN HKO
MET VERMELDING
'LIDMAATSCHAP 2014 + NAAM'

HKO OP HET WEB:

www.heemkringoostkamp.be

TIP VOOR EEN TRIP	1
NI EUW BESCHERMD MONUMENT	2
LIDMAATSCHAP 2014	3
VERDWENEN HORECAZAKEN IN WAARDAMME	3
NOTEER ALVAST IN JE AGENDA	4
CURSUS	4
AANWIJSTEN DOCUMENTA- TIECENTRUM 2013	4
WIE ZOEKT DIE VIJNDT	4

V.U.:
Jan Demulder
Maciebergstraat 32
8020 Oostkamp

redactie:
Sebastian Vande Ginste
Korte Kwadeplasstraat 8
8020 Oostkamp

Nieuwsbrief

TIP VOOR EEN TRIP 100% AMBACHTELIJK

Brugge is sinds de middeleeuwen een bloeiend ambachtelijk productiecentrum. Ambachten toerden er de materialen om tot prachtige functionele voorwerpen of sierobjecten. De afgewerkte producten werden er over de hele - toen gekende - wereld verspreid. Door de eeuwen heen ontstonden nieuwe contacten, invloeden, producten en technieken. Ook vandaag is Brugge nog steeds een bloeiende stad van ambachten.

Het Gruuthusemuseum brengt in een collectiepresentatie een verhaal van zowel materialen als ambachten. Ditmaal worden de objecten gegroepeerd per zaal, per type materiaal waaruit ze vervaardigd zijn: metaal (koper, zilver, tin, brons, goud .), glas en keramiek, been, ivoor en parelmoer, textiel (met kant en wandtapijten), hout (beelden en meubelen) en steen. Door deze collectiepresentatie krijg je een bijzonder boeiende overzicht van ambachtelijk werk, stijlverandering en gebruik over een periode van ruim 600 jaar.

'100% ambachtelijk' focust ook op de traditionele manier van werken onder streng toezicht van beroepsverenigingen of ambachten. Bakkers, timmerlieden, hoedenmakers, kaarsengieters, tingieters of beeldenmakers, waren allemaal verplicht lid van een ambacht. Dat ambacht zorgde voor opleidingen, kwaliteitsbewaking én politieke macht binnen het stadsbestuur.

Het Gruuthusemuseum verzamelde in zijn 150-jarig bestaan een rijke verzameling beelden, meubelen, textiel en keramiek van Brugse, Vlaamse en Europese oorsprong.

De collectiepresentatie is te zien in het Gruuthusemuseum en dit tot 29 juni 2014. Daarna sluit het museum volledig de deuren voor een grondige restauratie. De toegangsprijs bedraagt €6. Je kan er — behalve op maandag— terecht van 9u30 tot 17u00.

(bron: www.tento.be)

Op 6 december 2013 besliste de bevoegde minister om de molen Van Wanzeele en het bakstenen boogbrugje als monument te beschermen. Deze molen is bij ons bekend als de Zingende Watermolen. In het besluit lezen we ook een motivering voor de bescherming:

De molen Van Wanzeele is een watermolen met een goed afleesbaar en eigen functioneel en typologisch verhaal. De technische installatie staat nagenoeg volledig in dezelfde configuratie als ten tijde van de werkende maalderij. In zijn volledigheid getuigt de molen op waardevolle wijze van bepaalde algemene ontwikkelingen in de para-agrarische en voedselsector (economische, technische, energetische diversificatie) gedurende de 19de en eerste helft van de 20ste eeuw. De functionele evolutie en de evolutie in de types gebruikte aandrijfkracht illustreren de continue zoektocht van 19de- en 20ste-eeuwse molenaar naar vernieuwing en diversificatie. De evolutie in de aandrijfkracht illustreert de technische en energetische ontwikkelingen, waarbij lokale bedrijven de traditionele aandrijving aanpasten aan nieuwe uitvindingen en producten op de markt. De watermolen met houten onderslagrad werd gecombineerd met een windmolen, wat typologisch uitzonderlijk is. Na het verdwijnen van de windmolen doet men beroep op een stoommachine, dieselmotor en tot slot elektromotoren om watergebrek op te vangen. Het onderslagrad wordt in 1925 vervangen door een moderne Francisturbine. De schoorsteen getuigt nog van de aanwezigheid van de stoommachine en stoomketel. Het bewaarde turbinehuis met turbine en de twee elektromotoren getuigen van de laatste fase in de evolutie van de aandrijving in de watermolen Van Wanzeele. De overbrengingsassen, riemen met riemschijven, tand- en kamraderen, ... illustreren de innovaties in de overbrengingssystemen in de 19de en 20ste eeuw. Het intern transport gebeurde zowel met het traditionele luiwerk, als met elevatoren en een elektrische goederenlift. De functionele evolutie is typerend voor de kleine maalderijen, die door diversificatie de concurrentie met grote(re) bedrijven en industriële maalderijen trachtten aan te gaan. De oorspronkelijke functie van oliemolen werd al in 1826 aangevuld met stenen voor het malen van graan. In de vroege 20ste eeuw volgen een melkerij en een roterij-zwingelarij. Elektriciteit voor eigen gebruik werd opgewekt vanaf het interbellum tot de komst van het elektriciteitsnet in Ruddervoorde. De rootbunker is een relict van de rol van de molen in de vlasindustrie. De laatste functie was deze van maalderij. Uit deze periode zijn de meeste installaties bewaard, namelijk een wanmolen, 2 maalstoelen (firma Koppen & Frings; firma Jules Theuninck), een cilindermolen of haverpletter (firma Hofflack) en een buil (firma Jules Theuninck). Een van de maalstoelen is een zeldzaam geworden voorbeeld van een Koppenmaalstoel, een uitvinding van de firma Koppen & Frings uit het interbellum.

De watermolen is intussen een vakantiewoning. Je vindt alle praktische info op www.dezingendewatermolen.be.

Op de nieuwjaarsactiviteit van de Heemkundige Kring Hertsberge (HKH) overhandigde Jan Demulder een vlag van Hertsberge (die voor de oprichting van HKH aan ons documentatiecentrum werd geschonken) aan HKH-voorzitter Christoph Biebauw.

LIDMAATSCHAP 2014

Als je in het hokje hiernaast geen lidkaart HKO 2014 ziet maar wel een stip, dan heb je het lidgeld voor huidig werkjaar nog niet vereffend.

Je kan dit alsnog doen door 9 € (ere-leden: 18 €) te storten op rekening 738-0014741-19 van HKO met vermelding van je naam en 'lidgeld 2014'.

VERDWENEN HORECAZAKEN VAN WAARDAMME (Anne Kerkhove)

Waardamme kent in de twintigste eeuw heel wat horecazaken. De meeste daarvan zijn cafés. Soms is het ook mogelijk er te overnachten en staat het café ook bekend als herberg. Dit is zeker het geval voor de cafés *Wara*, *Nieuw Kwartier*, *De Drie Koningen*, *Ter Beke*, *Het Lusthuis*, *het Handelshuis*, *In de Smidse* en *Oud Gemeentehuis*.

Waardamme kent drie behoorlijk lange straten waarlangs de meeste cafés gevestigd zijn. In de Kortrijksestraat - voorheen de Kortrijkse Steenweg - vinden we onder andere café *De Drie Koningen*. Dit café was een tijdlang eigendom van de familie Bogaert. Dit restaurant mag je niet verwarren met café *Ter Beke*, eigendom van Edmond Puype. Hij stichtte in 1930 samen met Maurice Verhelst het sport- en feestcomité. Herbergiers Denaeghel en Bultinck waren medewerkers van het comité. Gaston Denaeghel was in opvolging van zijn vader Gustaaf smid van beroep. Zijn vrouw hield het café *In de Smidse* open.

Nog in de Kortrijksestraat vinden we - waar nu apotheek *Waarooost* gevestigd is - café *'t Lusthof*, uitgebaat door de familie Deketelaere. Verder in deze lange straat zijn nog *'t Hof van Commerce* (Valère Verhelst), *'t Handelshuis* (Adolf Zutterman), *Café Criterium* (Van Dierendonck), *Oud Gemeentehuis* (Bultynck), *De Blauwe Kroon* (Maurice Bultinck), *'t Keuntje* en *In De Wachtzaal* (Alfons Bogaert) gevestigd. *Café Criterium* werd verkocht aan Marcel Lannoo die er zijn burelen maakte als eierhandelaar.

In de Veldhoekstraat waren drie cafés gevestigd: *Kruiske*, *De Tap* (Emiel Degraeve), *Boldershof* (Vande Kerckhove). De heer Vande Kerckhove, beter bekend als 'Boetje', hield ook een fietsenwinkel en was gespecialiseerd in koersfietsen.

Verder kon je in Waardamme nog in de Sijlostraat - voorheen Roeselarestraat - op café gaan in *De Groene Jager*. Daar werd je bediend door Simonne D'Hoop. In de Beekstraat vind je nog steeds de *Wara* en in de Rooivelstraat kon je in café *Nieuw Kwartier* bij Nyske naast het laven van de dorst ook terecht voor het vinkenzetten. Deze wedstrijd gaat nog steeds door in Waardamme, maar dit gebeurt nu in de Akkerstraat.

Groepsfoto Deugd Baart Vreugd voor café 'Nieuw Kwartier', 1960-1961. Op deze foto staan onder andere Michiel Delaere, Eric Declercq en Valère Declercq.

Café 'Criterium' was eigendom van Van Dierendonck.

Café 'Gemeentehuis' werd ten tijde van deze foto uitgebaat door G. Verhaeghe.

NOTEER ALVAST IN JE AGENDA:

2014/03/08

documentatiecentrum open

CURSUS: HOE SCHRIJF IK EEN HISTORISCH VERANTWOORDE TEKST?

Heemkunde Vlaanderen organiseert regelmatig vorming voor iedereen die lokaal erfgoed verzamelt of bestudeert. Het bestudeerde erfgoed presenteren aan het publiek is een uitdaging van elke erfgoedvereniging. Deze cursus toont de deelnemers hoe men vanuit een historische bron tot een volwaardig artikel komt dat aan alle eisen van de historische praktijk tegemoet komt.

Tijdens de reeks worden de parochieregisters in de schijnwerper geplaatst als bron voor lokaal historisch onderzoek. Deze bron komt in heel Vlaanderen voor en is daarom een uitstekend startpunt om historische schrijfvaardigheden bij te brengen.

Na een algemene inleiding over het ontstaan en inhoud van deze bron worden de onderzoeksmogelijkheden toegelicht. Wat kun je afleiden uit parochieregisters over seksualiteit in het verleden? Waarom trouwde men in de zeventiende eeuw vooral op zondag en een eeuw later op dinsdag? Wat kan de begraafplaats ons leren over de sociale status van een persoon? Waarom huwde men vooral in de meimaand? Wat kun je afleiden uit de namen van gedoopte kinderen?

Deelnemers van deze cursus kunnen zelf aan de slag gaan met deze bron en tijdens deze opleiding meeschrijven aan de geschiedenis van hun dorp of familie. We doorlopen het hele historisch proces: van bron tot artikel.

Spreker: Thijs Lambrecht (Rijksarchief Gent)

Tijdstip: 19u00 tot 21u30

Locatie: Huis Vancoillie, Statiestraat 177, 8810 Lichtervelde *i.s.m. Heemkundige Kring Karel van de Poele, Lichtervelde*

Data:

Sessie 1: donderdag 13 februari 2014 Kennismaking met de bron en bronontlening

Sessie 2: donderdag 27 februari 2014 Aan de slag met huwelijken, geboortes en overlijdens (1)

Sessie 3: donderdag 13 maart 2014 Aan de slag met huwelijken, geboortes en overlijdens (2)

Sessie 4: donderdag 03 april 2014 Van werkstuk tot publicatie

Inschrijven?

Inschrijven kan via het inschrijvingsformulier op www.heemkunde-vlaanderen.be. Voor meer informatie kan je terecht bij Daphné Maes via daphne.maes@heemkunde-vlaanderen.be of op 015/20.51.74. Deelnemen kost 8 euro voor de volledige reeks, of 3 euro per sessie. Bij het inschrijvingsgeld hoort cursusmateriaal en een drankje.

Andere aangeboden cursussen in het voorjaar:

13.03.2014: Kijken mag, aankomen niet. Budgetvriendelijke tips voor diefstal- en vandalismpreventie (Oostduinkerke)

02.04.2014: Auteursrecht en lokale erfgoedverenigingen (Wevelgem)

AANWINSTEN DOCUMENTATIECENTRUM 2013

In de loop van 2013 deden opnieuw verschillende personen een schenking aan onze kring. Elk op hun manier geven ze een welgekomen aanvulling aan ons documentatiecentrum en wordt het verleden van onze gemeente weer een beetje meer tastbaar.

We danken Johan De Soete (bundel Jeugdtraad), Willy Pieters (jaarboeken Brugse Musea), Roland Rotsaert (affiches openbare verkopen – bijdragen rond Oostkampse waterwegen), Marc Declerck (bundel Reizigerskring Oostkamp – bundel Valentin Henneman – kroniek Heemkring Oostkamp – register schuttersgilde St.-Sebastiaan – krantenknipsels – documentatiemappen – foto's), Pol Martens (affiches), Willy Dias (foto's), Rik Verlinde (documenten i.v.m. buurtwegen), Sylvia Maene (affiches), Wilfried Devoldere (foto), Kind & Gezin (via Anne-Mie De Doelder, moeder en kindzorg) en Manu Talloen (documentatie Beverhoutsveld).

WIE ZOEKT, DIE VINDT

Op 14 september 1944 was er een lichte crashlanding van een vliegtuig Taylorcraft Auster IV "1 mijl ten zuiden van Oostkamp". Tijdens het uitvoeren van een noodlanding op een weg zou het in de sloot terecht gekomen zijn.

Weet iemand waar dit gebeurd kan zijn?

Contacteer Wim Deneweth op 050/84.04.31 of wimdeneweth@hotmail.com.

